

Lovforslag nr. L 6. Fremsat den 8. juni 1988 af industriministeren (Nils Wilhjelm)

Forslag

til

Lov om ændring af sømandsloven

§ 1

I sømandsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 519 af 4. december 1985, som ændret ved lov nr. 857 af 23. december 1987 og lov nr. 163 af 23. marts 1988 foretages følgende ændringer:

1. I § 7, *stk. 1*, indsættes efter »6 måneder«:
»eller på et skib registreret i Dansk Internationalt Skibsregister i 12 måneder«.
2. I § 7, *stk. 2*, ændres »9« til: »6«.
3. I § 8, *stk. 1*, ophæves 2. pkt.
4. I § 8, *stk. 4*, udgår: »rederens andel af«.
5. Efter § 8 indsættes i kapitel II, afsnit 1:

»§ 8 a. En sømand, der har bopæl i Danmark, og som skal tiltræde tjenesten i et dansk skib i udenlandsk havn, har ret til fri rejse med underhold fra bopælen i Danmark til tiltrædelsesstedet. Staten og rederen betaler hver halvdelen af udgifterne ved rejsen med underhold.

Stk. 2: Industriministeren kan fastsætte regler om begrænsning i adgangen til fri udrejse.«

6. I § 49, *nr. 3*, ændres »9« til: »6«.

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den 2. december 1987 fremsatte industriministeren forslag til lov om ændring af sømandsloven. Forslaget var sammen med de samtidig fremsatte forslag til lov om Dansk Internationalt Skibsregister, forslag til lov om ændring af lov om skibes besætning, forslag til lov om ændring af sønæringsloven, forslag til lov om uddannelse af maskinmestre, og forslag til lov om statstilskud til godkendte maskinmesterskoler og værkstedsskoler til 1. behandling i folketinget den 11. december 1987, Folketingstidende 1987 sp. 3784 f. De nævnte lovforslag blev sendt til udvalgsbehandling i Folketingets Erhvervsudvalg, der ikke har afgivet betænkning. Forslagene bortfaldt som følge af udskrivning af valg.

Forslag til lov om ændring af sømandsloven gennemses hermed med den ændring, der følger af det af industriministeren til Folketingets Erhvervsudvalg fremsatte ændringsforslag.

For at bringe loven i overensstemmelse med den praksis, der har dannet sig, harmoniseres fristen i § 7, stk. 2 med stk. 1 således, at kontraktperioden maksimalt kan forlænges med 6 måneder ad gangen. Samtidig bringes den i § 49 nr. 3 anførte periode i overensstemmelse med den i § 7, stk. 1 anførte periode på 6 måneder.

Ved ændringen tages højde for det samtidig fremsatte forslag til lov om Dansk Internationalt Skibsregister. For Søfarende, der gør tjeneste på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister, åbnes der mulighed for allerede inden tjenestens påbegyndelse kollektivt eller individuelt at aftale kontraktperioder på op til 12 måneder.

I loven indføres en bestemmelse om at staten som en mobilitetsfremmende ydelse bidrager med 50 % til udgifterne i forbindelse med søfarendes rejse fra Danmark for at påmønstre danske skibe i udenlandsk havn. Antallet af udrejser er i størrelsesordenen 14.000-16.000 om året. Disse rejser betales efter den gældende ordning normalt af rederen.

Ændringen sker som led i regeringens bestræbelser på at styrke dansk skibsfartserhvervs konkurrence-

mæssige stilling og sikre danske søfarendes beskæftigelse i danske skibe.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser forbundet med bestemmelsen vedrørende kontraktperiodens længde.

Efter den gældende ordning betaler staten 50 % af udgifterne til hjemrejse foretaget af søfarende med bopæl i Danmark og som har været i tjeneste på et dansk skib eller skibe tilhørende samme reder i en uafbrudt periode af 6 måneder. Statens udgifter ved denne ordning udgør ca. 3 millioner kr. om året.

Da det samlede antal af hjemrejser efter 6 måneders uafbrudt tjeneste er væsentligt mindre end det samlede antal udrejser vil man ved at konvertere statens andel i afholdelse af rejseudgifter fra hjemrejsen til udrejsen opnå en formindskelse af erhvervets rejseudgifter og en deraf forøget udgift for staten.

Ifølge foretagne beregninger skønnes omlægningen at medføre en merudgift for staten på ca. 20 millioner kr. om året.

Forslaget vil ikke medføre væsentlige administrative konsekvenser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen åbner adgang for indgåelse af kollektive eller individuelle aftaler allerede inden tjenestens påbegyndelse om en kontraktperiode på op til 12 måneder for søfarende, der skal gøre tjeneste på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister. Man har ønsket at åbne denne adgang - som ligger inden for rammerne af den nylig vedtagne ILO-konvention om hjemsendelse af søfarende, uden at der iøvrigt hermed er taget stilling til Danmarks ratifikation af konventionen - fordi det må forudses, at der i et vist omfang også vil være beskæftiget udenlandske søfarende om bord på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister. Da der i de lande, som danske redere konkurrerer med, er tradition for længere

udmønstringsperioder, er det fundet velbegrundet, at der kan træffes aftale om op til 12 måneders uafbrudt udmønstringsperiode for søfarende beskæftiget på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister. For så vidt angår søfarende beskæftiget på skibe registreret i Skibsregistret foretages der ingen ændringer i forhold til de gældende regler.

Til nr. 2

Ændringen foretages for at bringe loven i overensstemmelse med den praksis, der har dannet sig.

Til nr. 3

Ændringerne er en konsekvens af, at statens andel i rejseudgifterne konverteres fra hjemrejsen til udrejsen, og at hjemrejseudgifterne derefter alene afholdes af rederen.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvens af, at staten ikke længere deltager i afholdelse af hjemrejseudgifterne.

Til nr. 5

Denne bestemmelse indsættes i loven som hjemmel for statens deltagelse i afholdelse af udgifterne til søfarendes udrejse. Det er en forudsætning for statens deltagelse i betalingen, at den søfarende har bopæl i Danmark, og at rejsen går til et dansk skib i udenlandsk havn.

Til nr. 6

Da bestemmelsen i § 7, stk. 1, tidligere er blevet ændret uden en samtidig ændring af § 49, nr. 3, er det fundet hensigtsmæssigt nu at ændre bestemmelsen i § 49 nr. 3 således, at der herefter er en overensstemmelse mellem den i § 7 stk. 1 og § 49 nr. 3 anførte periode.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 7. En sømand, der har gjort tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder eller på et skib registreret i Dansk Internationalt Skibsregister i 12 måneder, og som har opsagt tjenesteforholdet med 1 måneds varsel eller, hvis kortere varsel er aftalt, da med dette varsel, kan uanset modstående aftale fratræde i enhver havn, skibet anløber. Fratrædelse kan dog ikke ske i fremmed havn, hvor der gøres kortvarigt ophold, jfr. § 6, stk. 2.

Stk. 2. Sømanden kan skriftligt samtykke i, at nye frister på indtil 6 måneder ad gangen kan begynde at løbe. Samtykke kan dog ikke gives tidligere end 1 måned før udløbet af en frist.

§ 7. En sømand, der har gjort tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder, og som har opsagt tjenesteforholdet med 1 måneds varsel eller, hvis kortere varsel er aftalt, da med dette varsel, kan uanset modstående aftale fratræde i enhver havn, skibet anløber. Fratrædelse kan dog ikke ske i fremmed havn, hvor der gøres kortvarigt ophold, jfr. § 6, stk. 2.

Stk. 2. Sømanden kan skriftligt samtykke i, at nye frister på indtil 9 måneder ad gangen kan begynde at løbe. Samtykke kan dog ikke gives tidligere end 1 måned før udløbet af en frist.

§ 8. En sømand, der har bopæl i Danmark, og som i de sidste 3 måneder ikke har haft adgang til at fratræde i dansk havn, har ret til fri rejse til sin bopæl, hvis han uden afbrydelse har været i tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder. Retten til fri hjemrejse påvirkes ikke af, at sømanden i løbet af de sidste 3 måneder har haft adgang til at fratræde i færøsk eller grønlandsk havn, medmindre han har bopæl på Færøerne eller i Grønland.

Stk. 2. Sømanden skal dog fortsætte tjenesten i indtil 1 måned, hvis det kan forventes, at skibet inden for den tid kommer til en havn, hvorfra hjemrejsen kan ordnes væsentligt billigere eller lettere.

Stk. 3. Fratræder sømanden efter egen opsigelse eller afskedsbegæring, skal krav om fri hjemrejse fremsættes senest samtidig med opsigelsen eller begæringen om afsked.

Stk. 4. Hjemrejsen ordnes af konsulen eller, hvis der ikke er dansk konsul på stedet, af skibsføreren. Ordner konsulen hjemrejsen, skal skibsføreren på forlangende stille sikkerhed for udgifterne.

§ 8. En sømand, der har bopæl i Danmark, og som i de sidste 3 måneder ikke har haft adgang til at fratræde i dansk havn, har ret til fri rejse til sin bopæl, hvis han uden afbrydelse har været i tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder. Staten og rederen betaler hver halvdelen af udgifterne ved rejsen med underhold. Retten til fri hjemrejse påvirkes ikke af, at sømanden i løbet af de sidste 3 måneder har haft adgang til at fratræde i færøsk eller grønlandsk havn, medmindre han har bopæl på Færøerne eller i Grønland.

Stk. 2. Sømanden skal dog fortsætte tjenesten i indtil 1 måned, hvis det kan forventes, at skibet inden for den tid kommer til en havn, hvorfra hjemrejsen kan ordnes væsentligt billigere eller lettere.

Stk. 3. Fratræder sømanden efter egen opsigelse eller afskedsbegæring, skal krav om fri hjemrejse fremsættes senest samtidig med opsigelsen eller begæringen om afsked.

Stk. 4. Hjemrejsen ordnes af konsulen eller, hvis der ikke er dansk konsul på stedet, af skibsføreren. Ordner konsulen hjemrejsen,

skal skibsføreren på forlangende stille sikkerhed for rederens andel af udgifterne.

§ 8 a. En sømand, der har bopæl i Danmark, og som skal tiltræde tjenesten i et dansk skib i udenlandsk havn, har ret til fri rejse med underhold fra bopælen i Danmark til tiltrædelsesstedet. Staten og rederen betaler hver halvdelen af udgifterne ved rejsen med underhold.

Stk. 2. Industriministeren kan fastsætte regler om begrænsning i adgangen til fri udrejse.

§ 49. For skibsføreren gælder med de fornødne lempelser:

- 1) § 4, stk. 2, om lægeundersøgelse,
- 2) § 6, stk. 1, om fratrædelsessted,
- 3) § 7, stk. 1, jf. § 39, om fratrædelse efter 6 måneder, hvis ikke andet er aftalt,
- 4) § 8 om fri hjemrejse efter 6 måneders tjeneste,
- 5) § 10, stk. 1, om ret til at kræve afsked i tilfælde af, at hans ægtefælle eller barn er afgået ved døden eller er alvorligt syg og omstændighederne tillader, at skibsføreren kan fratræde,
- 6) § 14, stk. 1, jf. stk. 3, om ret til at kræve afsked, hvis skibet mister retten til at føre dansk flag,
- 7) § 16, stk. 1, nr. 4, jf. stk. 3, om afsked i forbindelse med lægeundersøgelse,
- 8) §§ 29 og 30, jf. §§ 35, 40 og 41, om hyre, pleje og fri rejse i tilfælde af sygdom eller legemsskade,
- 9) § 31 om rederens adgang til af staten at få erstattet visse udgifter,

- 10) §§ 32 og 34 om begravelse eller ligbrænding og om behandling af efterladenskaber,
- 11) § 33, stk. 3, jf. §§ 35 og 41, om efterhyre ved død og
- 12) § 61 om erstatning for tab af ejendele.

§ 49. For skibsføreren gælder med de fornødne lempelser:

- 1) § 4, stk. 2, om lægeundersøgelse,
- 2) § 6, stk. 1, om fratrædelsessted,
- 3) § 7, stk. 1, jf. § 39, om fratrædelse efter 9 måneder, hvis ikke andet er aftalt,
- 4) § 8 om fri hjemrejse efter 6 måneders tjeneste,
- 5) § 10, stk. 1, om ret til at kræve afsked i tilfælde af, at hans ægtefælle eller barn er afgået ved døden eller er alvorligt syg og omstændighederne tillader, at skibsføreren kan fratræde,
- 6) § 14, stk. 1, jf. stk. 3, om ret til at kræve afsked, hvis skibet mister retten til at føre dansk flag,
- 7) § 16, stk. 1, nr. 4, jf. stk. 3, om afsked i forbindelse med lægeundersøgelse,
- 8) §§ 29 og 30, jf. §§ 35, 40 og 41, om hyre, pleje og fri rejse i tilfælde af sygdom eller legemsskade,
- 9) § 31 om rederens adgang til af staten at få erstattet visse udgifter,
- 10) §§ 32 og 34 om begravelse eller ligbrænding og om behandling af efterladenskaber,
- 11) § 33, stk. 3, jf. §§ 35 og 41, om efterhyre ved død og
- 12) § 61 om erstatning for tab af ejendele.